

Agere de trei ori în septembrie: marți și vineri și duminică; în septembrie se sărbători încă numai de două ori.

Pretiu pentru monarchia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
diuometate de anu 5 „ „ „ „ „
unu patru . . . 2 „ 50 „ „ „

Pentru România și strainetate:
pe anu . . . . . 30 franci;
diuometate de anu . . . 15 „ „

ALBITA

Budapest, in 19 maiu n. 1876.

Mercur-a trecuta Mașa primi în audiente solene, un'a cate un'a, ambele Delegațiuni ale parlamentelor din Cis- și Transilvania. Se înșimbă more conservatoare ocasiune discursuri, cu privinția la chiamare și situa-

Panică, ce a cuprinsu la noi spiritele domnilor nostri și ale mamelelor lor, se ilustră forte vîlui prin impressiunea ce o facă, și resp. prin interpretatiunea ce o afă cuventele Monarchului, roșite Delegațiilor, cari cuvinte laudându consolidarea încă mai intimă a relațiilor între cele trei Imperatii, tocmai pe această baze exprimă asteptarea, că — „prin'r'o conlucreare sincera cu celelalte poteri mari va succede a conservă bine-cuvîntările păcii în Europa.”

Se acatia betii desperati de domni ai nostri de aceste evjinte, tocmai cum se acatia de totu paialu celu ce a cadiutu în apa și este în pericolul de a se înneacă!

Ei sermanii nu-si mai aducu a mente, că Monarchulu nostru de cinci ani n'a cugetat să vorbitu altmîntre, și că turbarările și rescolele s'au nascutu, și se sustienu și crescă și se latiesc din di in di nu cu voi'a, ci în butu alianței atât de intime între cele 3 Imperatii și în butu conlucreării în cea mai următoare și tuturor poterilor mari! Dece ar fi aternatul de la bunul nostru Domnitoriu, apoi în Orient, și prin ecalața Europei, și anume în această a noastră nefericita Monarchia, nici candu nu s'ar fi ivită cea mai nica ne'ntielegere și nemultumire, eu atât nu pucinu vr'o rescolă cu arm'a!! D'apoi că tocmai aci jace nefericirea generale la noi, că prin politică cea netrebaică în intru și în afară, Domnitorului nostru nu i-a mai remasă facultatea d'a impune mai de parte de ce i ajunge poterea fizica nemedilică, er acestă

potere totu prin mijlocibile administratiune politica și economică a Monarchiei, a devenită forte precaria și ne-echegă. Si tocmai aci se concentra necesul și nelipsită poporeloru impiilate din Monarchia!

Budapest, in 20 maiu n. 1876.

Francia și Italia s'au grabit, deja a dou'a diu dupa comunicație ce li s'a facută despre arangamentul din Berlinu, și notifică deplin'a loru co'ntielegere cu acel'a. Anglia era simplu numai să luatu la conociștia acelu arangamentu.

Se adeverescă, că Rusia în propunere sale pré pucinu terenul a pusă pre Bosnia și Herțegovina; par că acestea nici n'ar mai ave trebuintia de vr'o spiciale ingrijire de ele; accentul grave să puse pre insarcinarea prin flote spre aperarea Creștanilor de furi'a turcească!

Dica cine ce va dice, adeverul e, că Turcia se luptă în agonii mortii! Si fiindu că bidiganie este colosală și se evercolesce și însbesce din mani din pește, în cătu vai de acel'a pre care lu-atinge de aceea inteleptul Gorciacoff a propus și a medilocită tramitera de bastimente armate, cătu mai multe, din partea tuturor poterilor mari, cari cetăți înnotătoare să fie în construcție, și oportunitatea consulilor de prin tête uribile turcesci, pentru d'a aperă pre creștini în contra furiei marii budigani crepande.

Numerul corabielor armate, ce déjà se afia în Archipelag și plutescă de a lungul Turciei, este forte mare și din di în di crescă. Prin această măsură Russia a prinsu pe Turcu în ghiarale sale și-lu tiene ca să intr' unu cleste. Ei dar flotele legă totu o data o parte mare a armatei turce acolo pre tămuriile europeni și asiatici ai Archipelagului, și prin acestă facu unu servită nespusu de mare slă-

vitoru rescolati în Bulcanu și la 'Adria!

Pricepeti rafinat'a apucatura?... Serănu mare diplomatu magiaru c. Andrásy!!!

Cursu reșbelului în Bosnia și Herțegovina nu se mai poate urmări specialmente. Lovirile sunt nenumărate, prin totă părțile. Unde se intelnescu armatii turci și armatii crestini, ei se încaiera și se macelădă.

Rescol'a in Bulgaria

a luat dimensiuni si a ocupat positioni, cum nu se potea aștepta mai de astă! Dupa datele mai noue, apoi numerul insurgentilor bulgari dejă trece peste 10,000, bine armati și cu totă cele de lipse provediuti, cari tienă în poțere loru de la Filipopolu până la Tatar-Basarabiciu totă redicaturele, cu muntii Rodope și Calmus în centru. Dar nu numai atât, că rescolatii bulgari dejă de trei ori au datu peptu cu ostirile turcesci, totu de atâtea ori batandu-le pre acestea bine. Prim'a lovire a fost la 8 maiu eu Hafiz-pasi'a, cărele comanda unu corp de 2600 turci și fu mai de totu nimicu de multu mai numerosii bulgari. La 10 și 11 maiu Hafiz-pasia er atacă cu ostiri noue mai numeroase, dar er fu respinsu și rescolatii de neu avanguarda, cuprindindu multe căsi și case. Ei, respinsu și rescolatii, căiabe nă numai destule arme și munitioni și bani, dar și conducatori și invetitori minunati; apoi monastirile să fie totu atâtea cuiuburi ale revoluției și depozitorie de arme; calugeri mai toti sunt armati nu numai cu crucea, ci și cu puscă și hangiarulu.

Apoi să ne mai mirăm, că pre turci ii-a cuprinsu spaim'a și furia' desperării, și că începu a nu mai erută nemică și pre nime. Să ne mai mirăm că din Stambul se vestesc, cumea mti de studenți turci, dar mai vertosu de „softă,” adeca dela teologia și drepturi, ei de

POZIÓNA

Cuventul de deschidere,

„care dlu drndu in medic. G. Vuia, președintele societății lit. „Petru Maior“ din Budapest, deschise siedint'a publică solemnă a acelei societăți, marți in 4/16 maiu 1876.

Onorata adunare.

Multu stimați Domni și Dômne!

Societatea de lectura a junimei române din Budapest, care societate părtă numele nemitorului nostru istoriografu Petru Maior, întemeiată inca nainte de patru-spre-dieci ani, și prin dobendirea statutelor, ca corporație literară publică recunoscută de patru ani, a pusu pe standardul seu devisa sa: „desvoltarea culturii in limb'a romana și latirea spirituală de colegialitate.“

„Mintea“ — dice Cichindealu, „mintea, marita nația romană, candu cu scintiele n-o vei lumina, poporul mai maritul nu va fi înaintea tău!“ Societatea nostra a inteleșeu vocea stentorica a Marei români, și ca pe o devisa sacra o urmarescă.

„Uniti-ve in cugetu, uniti-ve 'n semtiri!“

striga Muresianu; societatea nostra l'aude, si idei'a lui sublimă o primește de a dou'a devisa.

Îta stelele conductoare ale acestei societăți, identice credemul cu postulatele, căroru are se corespunda romanulu, ca să occupe unu locu demnu în concertul poporatoru culte.

Cultur'a ni este nedispensabile, pentru că să fim inspirați între popoare civilizate. Era pentru că să figurăm ca națiune și resp. să cumpenim ca factore culturale, trebuie să fim cu totii „uniti in cugetu și 'n semtiri.“

Bunul Cichindealu poate fi linjiscitu în momentul seu; vécea sa nu a sunat în desertu; națiunea sa începe a pretui lumină scintielor; elu poate că pre timpul seu n'a aflatu în tota tăr'ă carturari cari nu numai să-i ceteasca, ci să-i și precépa și apăriuiesca fabulele, căti aru afă astăzi în acestă capitală, adunati între patru păreti, hinecuventandu memoria lui.

Muresianu, valorosulu nostru poetu, care duse cu sine în momentu unu doru sublimu, expresu prin cuvintele-i:

„Dorire-asi dupa mōrte
Să 'nvă la dieci de ani,
Si atunci să vedu ce sărăcă“

Au frati mei Români! — nefericitulu Muresianu are cine scie căte diecimi de ani să astepte inca, pana a semti multumirea măcaru a lui Cichindealu.

Sublimele poetu, de s'ar scola astădi, cine scie ce mai alte „Resunete“ ar emite în lumea româna!...

A ne cultivă pre noi insine, si apoi a lati aceeași cultura în popor, în trupin'a națiunei; a ne apropia și a stringe legaturi fratiesci, întime, durabili și pentru timpurile, candu sărăca prin necesitățile vietii ne desparte de către olalta, totă în iotielesu și interesu naționale românești: éta scopulu practicu alu societății noastre, tientă sacra a ei!

Aici în capitala, ca intr' unu centrul alu civilizației internaționale și cosmopolite, se afia o colonia, o mică colonia româna, respirată prin nomolulu poliglotu, cunoscută numai după limb'a și descendintă ei comuna; acestă este elementul nostru.

Societatea nostra se semte indemnata astăzi prin sprințul morale și materiale, de care se bucura din partea acestui elementu, cătu și din impulsul naturalelui animei, a nu lasă să slabescă legatur'a sociale dintre Români din Budapest. Astfelii s'a nisuitu ea în toti anii măcaru o data a-ii adună sub firm'a ei la o lală, la o întrevedere și petrecere cordiale.

La atari ocasiuni de coveniri sociale să dovedită că sunt inea pré multi, cari punu putinu pondu pe unu factore forte însemnatu alu progresului cultural, pre celu mai poternicu

Pronumeratuni se facu la bi prin anii corespondenți ai nostru, la tota postă, și de a dreptul la Redacțione, Stationează Nr. 1, unde sunt a se adreca totu către printre foia. Cele nefrancate nu se printre, cele exponenții nu se publică.

Pentru ordinele și alte comunicatiuni de caracteră privată, se respondă către 6 cr. de hiria; repetările se facu cu prețul obișnuitu. Taxa cravată de 30 cr. v. a. pentru o data, se anticipă.

sine inarmandu-se au alergat in provinciile rescolate, pentru d'a organizá aperarea stepanirer turcesci, fanatisandu poporulu muhamedanu pan' la estremu!

De altintre in Bulgaria, afora de cestati, dejá se fie concentrata o ostire turcesca pan' la 15,000 de bracie, cari insa nici pe de parte n'ajungu pentru d'a infrená rescóla.

La situatiune.

Budapest, in 20/8 maiu 1876.

Ca s'o spunem pre scurtu: evenimentele asiá se agramadescu si imbuldiescu, incátu abia mai suntemu in stare a le urmari, dar nici de cum a le nota cu essactitate.

Ceea-ce noi am prevediutu si predisu de ani, vine a ni se presentá ca realitate, ca o trista, cruda,deplorabile realitate, pre care nime nu mai pote, nu mai entédia a o negá! —

Luati colónele Albinei de 10, dar mai vertosu de 5—6 ani in mana; petreceti-le cu atentiune, si ve veti convinge că cele ce se petrecu, noa nu, ci numai orbiloru si prostiloru, adeca ómeniloru tempiti la anima si la minte, potu se fi ne-asteptate, necuprinse, spre suprindere!

De multe ori ni s'a disu din mai multe pàrti că: totu vedem apropiandu-se calamitati, furtunc, confusiuni, conflicte rele si grele, si incaierari erante, sgaduiri de staturi si de tronuri, si ele nu mai vinu! Se vede că suntu numai visiuni, séu na-iace-ele fantasiei nostre viraci!

Si noi am respunsu: „D'ar fi că sè nu vina! Insa dore, nu pote ca sè nu vina! Caci: o viézia, o morală, o portare atâtu de infame, de falsa, de mintiunosa din susu, si atâtu de prosta de ticalosa, de miserabile din diosu, nu pote se remana fora urmari rele si grele, fora resbunare si espiare in susu si in diosu, care cu câtu mai tardiu va veni, cu atâtu mai generale va fi si mai afundu va trebui sè taie in staturi si in popóra!“

Poftim: priviti juru imprejurul, in

tiéra si in afara: si veti observá că totu se implinescu, inca mai repede si in mai grozava mésura, decátu le-am fi potutu acceptá.

Calamitati, crise finanziari si peste totu economicé, ne'ntielegeri, nemultiumi generali, chiar conflicte grele politice; irritatiuni si are intre Cis- si Transilania; intre faptoiri aliatii spre condescerea si esplotarea Monarchiei; irritatiuni si ure inca mai clocotinde intre acesti faptoiri si popórele esplotate de ei, specialmente nationalitatile asuprite si impe-decate in desvoltarea loru naturale; paralelu seraf'a la culme, a statului si a privatiloru, confusiunea, caotul la ordinea dilei, pe totu terenele vietii publice!

Cu una cuventu: sementi'a ce o sémena domnii nostri si cu uneltele loru de 10 ani, stă in flóre poternica, si cine va cutesá a se indoí că dupa totu imprejurările flórea are sè tréca in frupte totu asiá de poternice!

Si déca ochiul ne-stricatului, ne-degeneratului patriota, se va implé de la crime la vedere acestei triste stari interne, apoi totu aceluia de cele ce va observá juru imprejurul din colo peste otarele Monarchiei, vá trebui sè-i sangere anim'a in peptu! Nu este tiéra vecina, nici indepartata, unde Monarchia nostra sè nu fie celu pucinu desconsiderata, de cei mai poternici portata de nasu si esplotata in contra intereselor ei, ér de popórale straine mai mice urgisia si temuta in cea mai deplina mésura.

Si in acésta trista situatiune, sciti pre cine ne mai radimàmu, in cine mai speràmu, cu cine ne mangaiàmu? nu noi, cei de la „Albina“, ci domnii stepanitori ai nostri! Ei se radima pre acei'a, despre cari dupa trecutu, nu se pote sè nu fie convinsi că li sunt inamici! Ei spéra in acei'a, despre cari sciu bine, că n'au interesulu ca Monarchia austro-magiară sè traiésca si sè fie poterica! Ei se man-

gaia, că voru fi scapati din perplessitate si periclu prin acei'a, despre cari tota lumea scie, că sunt autorii parte intelectuali, parte fapteci de adreptul a tuturor perplessitătilor si periclelor ce ni incunjura Monarchia!!! Si pe langa acestu radim, acésta sperantia si mangaiare, ei nu se mai cugeta la bietele popóre credintiose din Monarchia! Si apoi ast'a sè nu fie o batere de Ddieu!!

Prusso-Germanulu, ori-ce alt'a ar crede orbit'a de Ddieu diplomacia a nostra, naturalmente trebuie sè tinda, a trage la sine si a-si apropiá pàrtile germane si totu côte ore-si-cum se potu timbra de atari in Monarchia austro-magiară.

Muscalulu pote că numai dlu c. Andrássy nu scia, cumca traditionalmente si naturalmente trebuie sè lucre la emanciparea slavismului pretotindená; ér atât'a dejá nime nu mai pote tragela in-doiéla, că reseóla slaviloru din Oriente se radima pre Russia si-si trage sufletulu din Russia.

Apoi Vilielmu si Bismark, Alessandru si Gorciacoff sunt aliatii nostri, anghir'a sperantielora nostre!!!!

Totu Orientele este turburatu séu ferbe; despre Bosnia si Hertiegovina nici nu mai amintim; Serbia si Muntenegru stau inarmate pon' la mòsnegi si pon' la copilandri; Bulgaria diumatate este in focu si cealalta diumatate va fi in celu mai sourtu timpu; Grecii, pon' aci deplinu linisciti, dejá si ei se misca pretotinden! Numai o tiéra, e natiune vecina din Oriente nu dà semne de miscare, ci toemai din contra; tiéra si natiunea romana, e unic'a pre carea cu temei si ratiune am poté sè ne radimàmu, déca cumva i-am fi meritatu simpathia si increderea.

Dorere! Déca unde-va, in contra cărui-va poporu domnii nostri dualisti de 5—6 ani au pecatuitu, apoi in contra Ro-

motore alu civilisatiunei, pre cultur'a sociale, si anume „cultur'a de salonu.“ Pré micu inca este numerulu aceloru intieliginti ai nostri, cari sè se fie patrunsu de adeverulu că, pe langa salele de prelegeri si pre langa biblioteca, salonulu este nedispensabile pentru cascigarea adeveratei calitati séu valori de viézia in statu cultu, adeveratei civilisatiuni.

Unu june incarcatu de cunoscintie, plinu de cultura sciintifica, déca este neversatu prin salóne, nedreprinsu in spiritul elitei societătii, se asemena diamantului crudu, ce n'a trecutu prin aparaturu poleitorului. Cati juni romani cu talentu si diligintia trecu prin scólele secundarie, vinu la universitati si academii, si aduna o multime de cunoscintie frumose, si apoi candu re'ntorcu a casa la parinti, in simbolum poporului, in viéta practica, nu scu de locu sè cascige sciintelorloru valórea ce li compete, pentru că, ce e dreptu, cunoscu sciint'a, natur'a, literatur'a, nu cunoscu inşa viéta, nu cunoscu ómeni cu postulatele loru in viéta practica.

Tacu de acei teneri, cari fiindu nevoiti a se lupta cu ne junsuri materiali spre a-si aduna capitalulu spiritual, prin care sè-si creiedie si asecure o essentia onesta si folositória in viézia, fora atins'a cultura sociale sunt chiar ca plutitorulu pre mare, fora busola. Dar mai

dinti'a acelora parinti, cari dicu, că fii loru n'au de cătu sè inventie carte multa, cătu de multa, ér la cäscigarea totu d' odata si a unei culture sociali, nu-ii indémna de feliu.

Si tocmai asiá trăbuie sè illustràmu pe aici teneri, cari din modestia reu motivata, séu dora din comoditate, incunjura societatile mai alese.

Sublim'a trinitate: bunulu, nobilulu, frumosulu, in scóla, in biblioteca [si in salonu de o patriva trebuie sè o cercàmu, ér nici de cătu numai in un'a din ele.

Sè mi intipuim unu june, modelu de intieligintia; acel'a nu pote fi altulu de cătu, care si-a eluptatunu terenu de miscare libera de la colib'a din satu pana la palatulu din capitala.

Cine pote trage la indoiéla, că unu senguru individu, ajungendu in o tiéra straina, unde numai elu representa natiunea sa, este considerat de expresiunea caracterului acelei natiuni.

Impresiunea ce va face acestu individu la straini, e decidiatòria asupra opiniunei ce-si formézia acei'a despre unu poporu, pe care altfelu nu-lu cunoscu.

Rol'a salonului astadi e atâtu de important, incátu multe cestiuni de cea mai mare ponderositate, pentru popora intrege, se decidu scola. Acolo se nivela dia diferintele de

principie si de nationalitate. Côte cause mari europene, cari parlamentele si ambetele internationale indesioru le-a discutatu, fusera delegate in salonu, la unu balu de curte, la unu banchetu diplomaticu, intre formeles curtasie!

Astadi candu junele romanu nu se mai numesce copilulu iobagiului, candu si elu este liberu a-si alege si percurge carier'a ffiului de domnu, astadi suntemu indreptatati a pretinde dela densulu acest'a scola si ambitiune nobile.

Déca este in cătva de scusatu celu ce nu pricpe incà si nu se nisuesce, si nu indémna si pre altii la cultur'a de salonu, apoi acest'a nu se pote, decátu cu cuvintele nemoritorului Sincai: „asiá este firea Romaniloru acelora, cari din nemic'a apuca la ceva; aceia mai toti si-uita de sine, si-uita de sangele din care suntu prasiti.“

E adeveru, multe esemplu din trecutu si presente constata dis'a lui Sincai. Dar fratilor juni romani, sè recugetàmu, că avemu o limba sonora, o origine glorioasa, de cari numai pentru aceea ar trebui sè rosim, caci nu ne aretam toti, totudeun'a si pretotindená demni de ele, si deci dara, sè portam susu tipulu nostru nationale, susu cu tota mandri'a, si sè fimu convinsi că astfelu respectandu-ne, mai multu respectu vom insuflá, mai multa stima vomu secerá in jurulu nostru, decátu re-

maniei si a Romanilor au comis pe cale de moarte! Pretotindeni din colo si din cõei de Carpati, prin puterea loru imprumutata de la Berlinu, au nutritu reactiunea, demoralisarea, sfasiarea; si au persecutat spiritul nationale! Si acuma unde ne aflam? Slavii din tota partile ne nepadescu; ei cu forta voru a ne atrage in consorciul loru, promisiendu-ni pucinu, dar amenintiendu-ne greu! Ei vinu a aduce romanului a minte nedreptatile, ticalosiele cei-a facutu neamtii austriaci si si mai multu magiarulu; dar romanulu le seie bine acelea, caci le sente pona 'n fundulu animei sale pe teta diu'a, la totu momentul: insa precandu scie si condamna si deplange asurisit'a orbia si nebunia a austriacului si a magiarului facia de sine, vede juru iu prejuru de sine redicandu-se Oceanulu slavu, cu valurile sale poternice, siesi nemicu mai pucinu de catu amice!!

Si aci, ca de inchiaare, nu potem a nu cită cum respunde la provocarea slavilor „Romanulu“ din Bucuresci, organul lui Bratianu si Rosetti, ala rosiilor din Romania, atat de multu cartiti de domnii nostri:

„Am voiu si voim fericirea tuturor nationalitatilor; nu potem voi insa perirea Romanilor in favorea nici unei nationalitati... Sunt dorerosc acirile ce primima, despre unu resbolu in juru-ne dar noi Romanii, din cauza unui guvernuitregu, suntemu mai cu totul nepregatiti, din tota puncturile de privire... Nationalitatile slave au unu protectore natural, destul de poternic astazi pentru a le sustine. Nationalitatile de ginta latina sunt ore ele astazi in pozituna d'a sustine colonia loru de la Dunare? Credemus: nu!... Protectorii slavilor voit-au se nide o garantie, ca nu voiescu destrugerea nationalitatii romane? — Nu...“

„Astazi astazi ca guverniul Russilor cere ca tota poterile se intrunesc in Congresu si se decida ele despre sorteau nationalitatilor din Oriente. Se mai sustine ca Russia ar fi declarat ca, deca poterile nu voru primi Congresulu, ea va sustine deplin'a neintre-

tragendum-ne in sfila prosta seu denegandu-ne chiar originea si nationalitatea! —

Si acum permiteti-mi, multu stimati Domni si Dõmne, ca prin cateva trasure se schiedeu starea de astazi a societatii si activitatea ei.

Tienemu in fie-care dominica cate o siedinta ordinaria, in cari se observa cu rigore ordinea parlamentaria. In cele mai multe siedinte sunt operate, adeca incercari literarie la ordinea dilei, cari cetindu-se din partea membrilor autori, se admit la critica verbale, din punctul de vedere alu sciintiei si alu limbii, observandu-se stricta obiectivitate. Candu nu se prezinta vr' unu elaborat literariu, atunci se pune la ordinea dilei oportunel propunerii intru interesulu economiei seu activitatii practice a societatii. Una mare parte a anului ni rapescu discusiunile asupr'a starii materiali, asupr'a cassei. Ori ce dorim a intreprinde pentru o activitate mai eficace a societatii, intempina, durere, pedece mari in lipsa medilocelor materiali, ne despunendu pen' acum societatea nici de unu fondu carele i-ar ascurata miscarea mai libera, mai intensiva.

Resursele din cari se sustine societatea suntu precarie, si ajungu tocmai numai d'a se sustine de pe o di pe alt'a si a intretine unu cabinetu de lectura.

O dorintia furbinte ce avemu, carea alt-

venire a poterilor, lasandu ca nationalitatile se-si faca singure trebile loru.

„Cu tota ca si p' acestu teren am avea dreptul se ne temem, in starea de destramare si de ruina in carea ne-a adus guvernul. Ca targiu: totusi primim cu bucuria acele sciri, si cu fracieitate postim tuturor nationalitatilor se dobandescã dreptatea si libertatea, fara a venita drepturile si interesele Romanilor.“

Vedeti, domni magiari; aci este caracteru patriotecu si inteleptiune politica, er nu la voi, cari v' ati aliatu cu contrariul vostru secular si naturale in contra aliatilor vostru naturali si seculari, in contra patriei vostre, in contra venitoriu vostru!

Si cu tota acestea, peccatele si necorrigibilitatea domniloru magiari totu trebuie se ne puna pe cugete, ca cum ore se ne conservam chiar si facia de ei cei in prim'a linia alaturea cu Turculu atacati de miscare, si cari si astfeliu atacati, remanu ne'ncetatu atacandu-ne si asuprindu-ne!

Dela si despre Delegatiuni.

Precum amintiram si in nruu trecutu, deja pentru a diecea ora Delegatiunile parlamentelor din Viena si din Budapesta se adunara, asta data er aici la noi in capital'a Ungariei, pentru deliberari comuni, ce propriamente nu sunt si mai ca nici potu se fie comuni, — asupra afacerilor supreme ale monarchiei gemene, austro-magiare, carea propriamente ar fi se fie mai multu decatul gemena, caci trece de un'a; in fapta insa este multu mai puçinu deosebitu gemena, de ora-ce este compusa din duoi frati, ce nu sunt frati, ci straini, si inca nici chiar in sine, in sinulu loru omogeni si unitari, ci numai cu sil'a cusuti si eleiti unii de altii!

Si acesta institutiune, acesta schidola de ideia, acesta prindere la unu caru a duoru popora, dintre cari unulu decandu e, a mersu si trasu pururiu „hoisu“, er celalalta tocmai asia pururia „cid“, — acestu absurdu foru parechis, lu-numescu domnii nostri inteleptiunea cea mare a marului Deak!

Da, deca inteleptiunea s'ar cuprinde si esprime in combinatii, dupa cari una statu mereu, dar ne'ncetatu se se incurse, se scape si se se prefaca in caote si ruina!

cum e si o datorintia basata in statute, este inavutirea bibliotecei. Dar si acest'a din lipsa de mediloce pecuniari trebuie s'o vedem din anu in anu prorogata. Er catu pentru resultante ce prin ajutoriulu modestelor mediloce de cari dispunem am obtinutu pan' acuma: aceleia cu mandria le potem numi stralucite.

Teneri romani, cari amblandu pe la institute straine de invetimentu, ajunsesera a-si mai uitat limb'a materna, sosit aici in Budapesta, fusera atrasi de catra confratii loru la focaliulu unde se cultivat limb'a romana, si tractati cu deosebita amore si crutare, ei in curendu revenira la gustulu pentru totu ce e romanescu, li se deseteptã adormitulu semtiu national si apoi mereu devenira cei mai zelosi membri ai societatii, atragendu si instruindu chiar pre altii. Ma avemu esemplu si de acelea, ca teneri romani, nascuti si crescuti in Budapesta, au invetiatu in societatea „Petru Maior“ pe deplinu limb'a romana, pre carea la cas'a parintilor nu si-o poteau apropiata.

Mai multi dintre membrii societatii au fostu alesi deputati la sinodele nostre nationali-bisericesei, unde totudeun'a s'au afirmat de membri utili ai corporatiunei. Unulu dintre cei mai destinsi commembri ai nostri avendu a se apera naintea juriului pentru delictu de presa, comisul prin principiile publi-

Destulu ca dupa ce cu trecutulu de 9 ani nime nu este multiamitu, er unu venitoriu ca si trecutulu, numai inamicii de morte ai Austriei si ai Magiarilor potu se mai dorescu, este pre naturale, ca dejã se redica voci si pestle Laita si dincoci, cari pretindu alta regulare, alta sisteme pentru afacerile comuni, alt'a in forma si in meritu; fie aceea macar o centralizare mai mare, sau o totale decentralizare; adeca: introduca-se o unitate adeverata a monarhiei, sau faca-se doue statu formal, nedependinti unulu de altulu, — numai contrastu, absurd, mintiuna, insielatiune se nu remana in lucru, casi acuma!

Si aci, in acesta costiune, omenii dupa grele daune si patenie, mereu vinu la vorba nostra. Noi am sustinutu din capulu locului, ca pentru monarchia nostra nu poate fi mai reu de catu dualismul; caci elu, prin firea sa, nu lasa se-si caute cele doue parti, fie-care liberu de capu, er pre d'alta parte face, ca fie-care parte se privasca in cea-lalta pre strai-nulu si contrariulu!

Noi suntemu, am fost si remanem, ori pentru unitatea monarhiei, ori pentru Federatiunea celor diece natiuni genetice ce compun Monarchia, armata ei, poterea ei. Betera Austria a ajunsu, incat numai inca astfeliu, prin aceste sisteme naturali, se poate sustinie; prin ori cari altele ea este perduta, cu sau fora Ungaria!

Fiintele sau organismii teneri si poternici potu de multe ori escede in contra naturii; suferu, slabescu, dar nu trebuie poemai se pera: vai insa de cei vecchi si struncinati, candu ei vor se se sustinera prin escese contra naturii! Vai de Austria, vai de Austria-Ungaria, de nu se va abate curendu dela calea naturale, pre care a pornit spre ruptulu capului la 1867. —

Eca bugetulu afacerilor comuni pro 1877, in partile sale constitutive principali, precum lu-presenta Ministeriulu comun:

Recerintele brutto: 119,928,938 fl, si adeca:

106,281,377 fl in ordenariu, er
13,647,561 fl in estraordenariu.

(In comparatiune cu bugetulu anului curent, acestu bugetu este mai micu cu 1,596,123 fl, care minus cade mai vertosu in estra-ordenariu.)

cate si profesate de densulu, a desvoltat o deprindere oratorica, pentru carea fu fericitatu din tota partile, la ce densulu cu mandria respuse ca — Societatiu „Petru Maior“ are d'a multiam curagiulu si dibaci'a intru aperare.

Onorata Adunare! M'am nisnitu a presentata pe tenerulu romanu asia cum este si cum aru trebu se fie. Am incercat a ve informa cu fidelitate despe starea Societatii nostre, am credut de lipsa acesta, pentru ca publicul carele atata simpatia si bunavointia a dovedit facia de noi, se aibe in evidenta modesta nostra activitate; acesta imprejurare, er nici de catu nu dora lipsa de modestia ne indemnata a face din candu in candu se se vorbesca in publicitate despe societatea nostra? Voim ca controla faptelor sau portarii nostre se o tieni insusi publiculu, care ne sustine si care vede in noi representantul venitoriulu natiunei.

Convenirea de astazi inca am destinat-o pentru a vi da o mica proba despe nisuntile nostre d'a ne face demnni de nobilulu sprigini ce ni intindeti. Fiti salutati din adenculu animei in midiloculu nostru!

Cu acest'a siedinti a publica solemna de adi a societatii „Petru Maior“ o declaru deschisa. —

S'a preliminatu adeca pe anulu venitoriu, pe langa sesursele proprie:

Pentru min. de esterne: 3,180,480 fl.

" " finantie: 171,155 fl

" " resbelu: 109,087,199 fl

(Si adeca: 99,116,165 fl, la armata, 6,9,971,034 fl, la marina.)

Pentru pensiuni com: 1,681,304 fl,

curtea de conturi: 128,870 fl.

Din totalulu recerintelor preliminate, prin veniturile vamelor comuni si alte resurse speciali, se acoperu 18,841,735 fl. de sine, remanendu de acoperitul prin bugetele ambelor parti dualistice: 101,087,203 fl, din care suma cade asupr'a Austriei 70,761,042 fl, si asupr'a Ungariei 32,326,161 fl. —

Dar pre candu cu unu degetu se aréta o reducere de peste unu millionu si diumetate, esoperata éca prin ce, prin presupunerea că pre anulu venitoriu 1877 pretiurile alimentelor, anume a panei si a furagiului, voru scadé cu sum'a pusa in scadere, pre d'alta parte se aréta si pentru anulu trecutu, si pentru celu curent, necesitatea de credete suplementari inca mai mari decat reducerea! Adeca se aréta, că in anulu 1875 si pona la 1. maiu 1876, s'a cheltuita pentru scutirea de perire de fome a emigrantilor bosneni si hertiegovineni 995,637 fl; de asemenea pentru unii articlii, necesari armatei, ale căroru pretiuri s'au urcatu in anulu curent peste preliminariu, s'a cheltuitu ca 700,981 fl mai multu!

Si asiá totu ce se presenta ca o economia séu reductiune, in realitate nu e de catu o fictiune, frosce cu filantropicul scopu, ca bietulu poporu contribuabile sè nu se sparie din capulu locului de marimea sarcinelor ce au sè-i fie aruncate pe umeri!

Multiamim si pentru atât'a umanitate din partea stepanilor!! —

Pentru stupari!

Oravita, 4/16 maiu 1876.

Reuniunea stuparilor din Banatu va tiené in 5, 6 si 7 Iuniu a. c. cal. nou, adunarea sa generale, impreunata cu o *espusetiuni apistica in Oravita*, (la scol'a cetatiénescă.) Stuparii romani si iubitorii de apicultura, cu deosebire domnii preoti si invetiatori romani, sunt deci expresu invitati a cerceta espusetiunea acésta gratuita, si a nu perde ocasiunea pentru d'a profitá de atâtea resultate practice in acestu ramu de economia nationale, pentru d'a vedé si studiá sistemele cele mai noue de stuparia, dupa cari, abatandu-se dela sistemulu doveditul de nepracticu si daunosu alu cosni-tielor de pana acum, se voru indemná a practicá intr' unu modu mai rationale si folositoriu, intr'o mesura mai mare ramulu de apicultura, care pe langa pucina truda si pucina cheltuiela, dà o deprindere multu placuta si rentabili.

Ios. Novacu,
invetiatori si membru alu
Reuniunii.

Invitare la prenumeratiune!

Curendu va esi de sub tipariu partea I, din *"Istori'a naturale"*, cuprindiendo intr'un'a: *Zoolog'a, Botanic'a si Mineralog'i'a*. Acestu manualu este intocmitu si destinat ca manualu pentru scolarii clăsii a 3. in scol'a poporale.

Este essaminata si censurata acésta carte prin barbati si pedagogi de renume.

Pretiulu unui esemplariu 20 cr; frane-catu 22 cr; de la 10 esemplarie, 1 gratuitu. Invitu si rogu pre domnii si colegii invetiatori, a grabi cu prenumeratiunile pre séma scolariilor celu multu pana in 24 l. c. spre a poté regulá numerulu esemplarilor de tiparit.

Urmarea partii a II. si a III. pentru clăs-

sile mai nalte, aterna de la imbraciarea partii prime.*)

Beregseu, comit. Temisiu, 3 maiu 1876.

Emoricu Andressu,

Invetiat. poporale.

Varietati.

* (Anunciu interesante pentru fratii Bucovineni!) Tocmai suntemu avisati, cumca dlu loachim u le remie vitiu - Dunbău, c. r. Comisariu de finantie in pensiune, a luatu asupra-si de la multu vestit'a societate generale de asecuratiuni *"Dacia"* din Bucuresci, Agentur'a speciale in tienutulu Sucevei, pentru incendie, trasnetu si grindina. Credemu că pentru poporul romanu este o adeverata binefacere candu i se ofera ocasiune de a-si asecurá avereia la unu institutu atâtu de probatul solidu, precum este *"Dacia"* din Bucuresci, a cărei progresse si launda nu o data am avutu si noi causa a nota in colónele acestui organu. —

* (Declaratiune.) Subcrisulu intiele-gandu, cumca pré On. D. protopopu *Georgiu Vasilieviciu* tiene că eu a-si fi scriotoriulu articulului intitulatu *"Este la rondulu seu ca membrii scaunali se fis eschis din sinodulu protopresviterale,"* datatu de sub promonto-riulu Sirei si aparatu in nrulu duplu 22 si 23 alu Albinei de a. c. prin acésta vinu a me de-chiar, că nu eu sum subscriptoriulu acelui articulu. — Demetru Popa, parochu si asess. cons. —

* (I. Michelet,) unulu dintre cei mai invetiat si creditiosi ffi ai poporului, cele-brulu istoricu si profesore, carele judeca si propunea evenimentele nu numai ca mintea, ci si cu anim'a si astfelu nu numaj informa, ci si moralisá pre disciplii sei, mercuria trecuta fu petrecutu de nenumarata multime de poporu si mai vertosu de tota junimea studiosa la repausulu eterna in cimiteriulu *"Père Lachaise"* in Paris. Eterna-i fie memor'a! —

*) Sunt rogate multu stimatele Redactiuni de la celelalte foi nationali, a reproduce in pretiuitele loru colone acesta invitatiune.

Publicatii facsabili

Concursu de licitatiiune.

Subserisulu comitetu parochiale prin acésta escrie concusu de licitatiiune minuenda pentru vapsirea acoperementulu bisericiei gr. or. rom. din Jadani, comitatulu Temesiorii, care acoperementu are o estensiune 86 orgie patrate. — Pretinlu strigarii e 127 fl. 86 er. v. a.

Doritorii de a intreprinde acésta lucrare, sunt avisati a se prezenta pe 13/25 maiu a. c. in localitatea scol'e nostre gr. or. din locu, undo dupa efectuarea licitatiiunei se va incheia contractulu, care in sensulu normativului consistoriale de sub nr. 1274/ep. 457 din 1871 se va substerne ven. Consistoriu diicesanu pentru aprobar. Condițiile de licitatiiune se vor audi in faci'a locului. Ofertele sunt a se trimite pana in 12/24 maiu la adres'a parochului *Ioanu Istiniu*, in Jadani. *)

Jadani la 3 maiu v. 1876.

2-3

Comitetulu parochialu.

*) Acestu concursu ni-a sositu abia in 5/17 maiu, fiindu deci abia de 2 ori publicabile pan'a terminu.

Red.

ALBINĂ.

Institulu de creditu si de economie in Sibiu.

Conformu concclusului adunarii generali din 28 martiu a. c. Nr. III. 3. a actionarilor societati nostre, alu treilea cuponu dela 1. Iuliu 1876 alu actiunilor institutului nostru se va rescumpara dela numita di in colo la cass'a institutului nostru in Sibiu

cu fl. 9. —

Cuponii suntu a se predá pe langa con-semnare in ordine numerica.

Sibiu, 13 maiu 1876.

2-3

Directiunea.

Depunerile de capitale spre fructificare

se primescu la institutulu subsemnatu

- a) pre langa anunciararea redicarii in sensulu statutelor cu 6% interese;
- b) sub conditiune de a se anuncia institutului redicarea depunerii la trei luni inainte, cu 6½% interese;
- c) sub conditiune de a se anuncia institutului redicarea depunerii la siese luni inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunea b) si c) deponentele are a se dechiará in diu'a depunerii, caci altecum inlocuirea se va privi ca urmata sub conditiunea a).

Interesele incapă cu diu'a, care urmediu dupa diu'a depunerii, si incéta cu diu'a premergatoria dilei in carea se redica depunerea, cu acelu adausu inse, că numai pentru acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

La dorint'a deponentului se potu stabili in diu'a depunerii capitalul si conditiuni speciali de esolvire, cari se insenma apoi in libelu si in cartea depunerilor institutului. — In atare casu restituirea depunerii urmediu dupa aceste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta, pre langa comunicarea adresei deponentului, se rezolve totu de-a-un'a in diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anunçari si redicari de capitale.

Sibiu, 4 maiu 1876.

2-4

"Albina,"

institutu de creditu si de economie in Sibiu.

CONCURE:

Pentru parochia din Luguzdu, devenita vacante prin morțea preotului Ioanu Merla, prin acésta se escrie concursu cu terminu pana la 30 maiu / 11 iuniu, a. c. séu in prim'a dominica dupa Rosalie, in carea di va fi si alegerea.

Venitele parochiei suntu: folosirea a 22 jugere de pamantu, locuintia, biru, stolele usuate dela 60 de case. Venitele unui anu se impartu cu veduv'a preutesa.

Recurintii se voru presinta in biserică pentru a se aréta naintea alegatorilor, era consideratiune in se din partea competente furam u avisati că s'a prolongit terminulu, dupa cum se publica in nrulu de facia.

Luguzdu, la 25 aprilie 1876.

Comitetulu parochialu,

In contilegere cu mine:

Constantinu Gurbanu, mp.,
protopresbiteru tractuale.

2-3

NB. In nrulu precedinte se publica acestu concursu cu unu terminu mai scurtu; din asta consideratiune inse din partea competente furam u avisati că s'a prolongit terminulu, dupa cum se publica in nrulu de facia.